

ч. 2 ст. 3 цього закону виклавши її у такій редакції:

«- Генеральний штаб Збройних Сил України як головний орган військового управління; - Об'єднаний оперативний штаб Збройних Сил України як орган управління міжвидовими та міжвідомчими угрупованнями військ (сил); - види Збройних Сил України - Сухопутні війська, Повітряно-космічні Сили, Військово-Морські Сили; - з'єднання, військові частини, військові навчальні заклади, установи та організації, що не належать до видів Збройних Сил України; - окремий рід військ - Десантно-штурмові війська Збройних Сил України; - окремий рід сил - Сили спеціальних операцій Збройних Сил України».

Література

1. Быкадоров А.В., Лобов С.А., Пеляк В.С. К вопросу о структуре воздушно-космической обороны страны. URL: <http://vm.ric.mil.ru/upload/site178/ZBZXjCWsXd.pdf> (дата обращения: 18.01.2020).

2. Ковба В.И., Чугунов Е.А., Асеев В.А. Евразийская воздушно-космическая оборона. *Воздушно-космические силы. Теория и практика*. 2018. № 6. С. 9-14.

3. Про Збройні Сили України: Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1934-12> (дата звернення: 18.01.2020).

4. Романенко І.О., Гаценко С.С. Деякі шляхи щодо удосконалення структури управління міжвидовими угрупованнями військ (сил) під час дій в повітряно-космічній сфері. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. 2013. № 2(17). С. 96-105.

5. Defense Budget Materials - FY2020. 2020. URL: [defense budget](#) (Last accessed: 18.01.2020).

УДК 346.7(043.2)

Борсук Н.Я., д.ю.н., професор,
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ, Україна

ВИКЛАДАННЯ НОВЕЛ У ЗАКОНОДАВСТВІ

Будь-які зміни в законодавстві вимагають пильної уваги не тільки практиків, але й науковців, особливо при викладанні спеціальних дисциплін. Нещодавня трансформація торкнулася процедур банкрутства, 21 жовтня 2019 року набув чинності Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII [1], тому розглянемо методологію правового навчання зазначених новел.

Для організації лекції на тему щодо правового регулювання процедур банкрутства можна використати такі прийоми словесної комунікації як логічне осмислення правового явища, деталізацію, роз'яснення,

порівняння, різнобічну оцінку тощо. Викладач систематизує яскраві факти у своїй промові. Наприклад, розповідаючи про те, як відбувався процес формування окремих норм права, лектор роз'яснює сутність закріплення в чинному законодавстві юридичних правил, неефективність системи банкрутства, яка діяла. Так згідно з дослідженням Світового банку «DoingBusiness» в 2018 Україна посіла лише 145-те місце за показником врегулювання неплатоспроможності, «завдяки» чому впритул наблизилась до Бангладеш (153 місце) та Зімбабве (159 місце). Приміром, в Україні середня тривалість судової тяжби по врегулюванню неплатоспроможності складає 2,9 років. Тоді як в Ірландії цей процес завершується максимум за 4 місяці. Крім того, вітчизняна процедура банкрутства є досить затратною: її вартість в Україні складає не менше 40,5% від вартості майна боржника. Для порівняння: аналогічні затрати в США, Норвегії та Австралії складають лише 1%. До того ж в Україні досить низький індекс стягнення заборгованості - лише 8,9. В розвинутих країнах цей показник встановлено на рівні 71,2, а в Норвегії та Японії - понад 90 [2].

Пояснюючи сутність певного правового явища, лектору необхідно звернути увагу на окремі складові його частини. Наприклад, розбираючи з точки зору кодифікації Кодекс України з процедур банкрутства [1], лектор звертає увагу студентів на невластивий українській правовій системі зміст зазначеного нормативно-правового акту. Кодекс складається з чотирьох книг. У першій викладені загальні положення і терміни, у другій регулюється діяльність та організація арбітражних керуючих, у третій розглядається питання банкрутства юридичних осіб, у четвертій роз'яснюється процедура банкрутства фізичних осіб. Як бачимо, Кодекс не має пандектної кодифікації на загальну та особливу частини.

Роз'яснюючи нові правила ініціювання процедури банкрутства викладач може використати порівняння та аналіз із старою процедурою. Так, проаналізувавши Кодекс України з процедур банкрутства [1], який замінив Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [3] можна стверджувати, що ініціювання процедури банкрутства помітно спростилося. Раніше для початку процедури була потрібна підтверджена заборгованість на рівні мінімум 300 мінімальних зарплат. Тепер цей ліміт скасований, значить, почати процедуру буде легше. При цьому необхідно оплатити послуги арбітражного керуючого, вартість яких дорівнює триразовій мінімальній зарплаті. У той же час підвищується відповідальність топменеджменту. Якщо, наприклад, погашення заборгованості перед одним кредитором не дозволяє підприємству виконувати фінансові зобов'язання перед іншими, керівник підприємства-боржника зобов'язаний протягом місяця звернутися до господарського суду для відкриття справи про банкрутство. Якщо він цього не зробить, йому доведеться нести солідарну відповідальність перед кредиторами. Посилення відповідальності

торкнулося не тільки найманих менеджерів. Якщо банкрутство компанії відбулося з вини власників, вони також несуть фінансову відповідальність перед кредиторами. Власникам збанкрутілих підприємств тепер доведеться шукати кошти для погашення боргів навіть у тому випадку, якщо майна підприємства для цього недостатньо. На тлі підвищення рівня відповідальності керівництва та акціонерів новий Кодекс дещо послабив позиції арбітражного керуючого. Якщо раніше відсторонити його міг тільки суд, то тепер таку можливість отримав комітет кредиторів. Більше того, новий кодекс не дозволяє затягувати процес банкрутства. Кодекс України з процедур банкрутства передбачає можливість здійснення процедури банкрутства і для фізичних осіб. Досі процедури банкрутства фізичної особи, що не є підприємцем, в Україні не існувало.

Отже, для організації лекції на тему щодо правового регулювання процедур банкрутства необхідно враховувати особливості правового матеріалу, його складність, рівень підготовленості аудиторії. Зазначену тему важко вивчати пошуковим методом, заплутавшись у проблемі, студенти можуть втратити інтерес до подальшої діяльності. Тут необхідно оптимально поєднувати порівняльно-ілюстративний, проблемно-творчий метод, розповідь та пояснення викладача.

Література

1. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>.
2. Рейтинг «DoingBusiness 2018» / Світовий банк. URL: <http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/AnnualReports/English/DB2018-Full-Report.pdf>
3. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 р. № 2344-XII. Відом. Верховної Ради України. 1992. № 31. Ст. 440 (втратив чинність).

УДК 340+656(043.2)

Богатюк І.Г., викладач,
Коледж інформаційних технологій та землевпорядкування НАУ,

Сєдов А.О., студент магістратури,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

В економічному житті країни транспорт посідає особливе місце. По-перше, він забезпечує зв'язок між різними галузями економіки; по-друге, здійснюється рух продукції зі сфери виробництва до сфери обігу, а тим